

SPECIÁL z HISTORIE č. 9

Bílého Újezda, Hrošky, Mastí a Roudného

1936 – obecní váha, pumpa (před farou)

Pro zájemce o historii naší sloučené obce.

Obsah:

- * Mastý čp. 17
- * Roudné čp. 11
- * Hroška čp. 38
- * Bílý Újezd čp. 21
- * Mastý čp. 21

POLOM čp. 8, později MASTY čp. 17

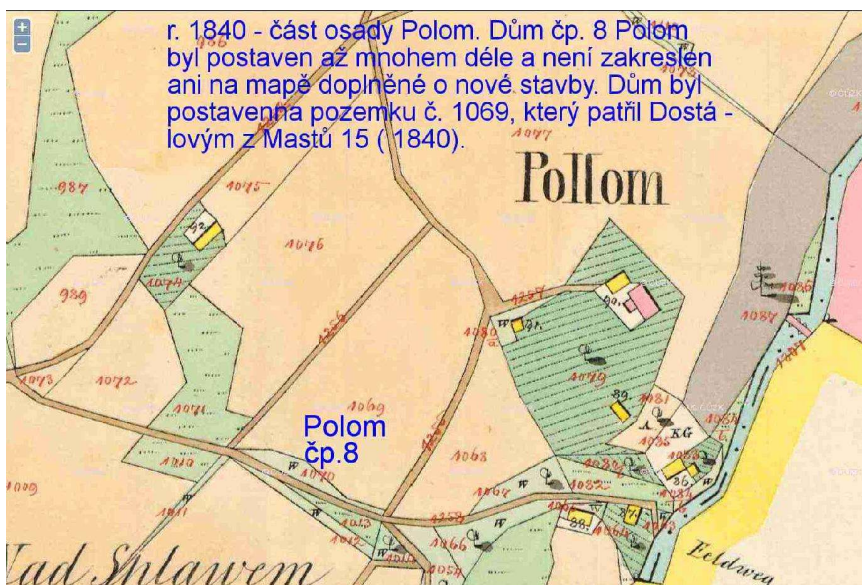
Dům byl postaven v r. 1906, jako poslední v osadě Polom. Dosud stojí osamoceně nad kamenolomem v Mastech, vlevo od příjezdové cesty z Mastů. V minulosti cesta vedla k brodu přes Zlatý potok k Vitenčovskému mlýnu. Většina okolních domů z osady Polom byla vykoupena a zbořena, kvůli rozšiřujícímu se kamenolomu.

Podle Kroniky obce Masty, sepsané v 30-tých letech 20. stol., která je zveřejněna na internetu: *V roce 1906 vystavěl Václav Dostál, zdejší rodák z čísla 15, sobě stavení na Polomech 8, na pozemku od čísla 15 z Mastů. Po pěti letech prodal stavení toto Marii Hartmanové a odejel dne 30. listopadu 1911 se svojí rodinou do Ameriky.*

Podle matrik se **VÁCLAV DOSTÁL** narodil v roce 1877 v Mastech 15, kde se svými rodiči žil až do svatby. Byl truhlář. Oženil se v roce 1900 s **BOŽENOU roz. DOSTÁLOVOU**, nar. 1880 v Mastech 33, kde i s rodiči žila. Po svatbě si pronajal dům čp. 21 v Podbřezí, kde měl truhlářskou dílnu. Dne 16.09.1901 se jim v Podbřezí narodil syn **VÁCLAV ALOIS**. Kde žili dál není známo ale to, že si postavili dům v Polomu 8, potvrzuje narození jejich dcery **BOŽENY** v r. 1910, v Polomu 8. Otec Václav Dostál je uveden jako truhlář z Polomu 8. Podle mapy z roku 1840 pruh pozemku mezi cestami, na kterém si Dostálovi postavili dům (ale i pruh pozemku od příjezdové cesty doprava) patřil rodině Dostálových z Mastů 15. Tam bydleli prarodiče truhláře Václava Dostála. Rodiče Boženy Dostálové bydleli od nového domu asi 150 m, přes louku. Obytná část domu byla dřevěná, hospodářská část byla kamenná. Později, směrem ke kamenolomu, byla postavena kůlna. Ještě později ji upravili na včelín. Dům byl postupně přestavován, poprvé asi v roce 1931.

Podle sčítání obyvatel z r. 1921, byla majitelkou domu Polom 8 vdova **HARTMANOVÁ MARIE** nar. 1861. V domě žila se svým synem **ALOISEM HARTMANEM** od 01.01.1911. **MARIE HARTMANOVÁ** byla roz. **DOSTÁLOVÁ** a pocházela z Mastů 33. Byla to sestra Boženy Dostálové, jejíž manžel dům postavil. Hartmanová Marie byla vlastníkem hospodářství až do roku 1942, kdy postupní smlouvou nemovitosti převedla na svého vnuka **JAROSLAVA HARTMANA** nar. 1925. Údajně proto, aby se jako hospodář a majitel nemovitosti vyhnul totálnímu nasazení v Německu. Jaroslav Hartman byl pak vlastníkem domu až do jeho vykoupení kamenolomem.

Rodina Hartmanových je v okolí Bílého Újezda poprvé zapsána v r. 1862, kdy se podruhé v

Podbřezí oženil majitel hostince v Podbřezí 30, vdovec JAN HARTMAN s FRANTIŠKOU rozenou FELCMANOVOU z Podbřezí 37. Jan Hartman se narodil asi v roce 1821 a jeho rodiče žili v Provozu 7. Na Skalce žili Hartmanovi nejméně do roku 1887. Zde se jim také narodil syn ALOIS HARTMAN, nar. 20.05.1863 a dcera MARIE, provdaná v roce 1885 za VINCENCE FELCMANA z Podbřezí 8.

ALOIS HARTMAN nar. 1863, byl v roce 1887 nájemcem hospody v Mastech čp. 10 a vzal si za manželku **MARII roz. DOSTÁLOVOU** z Mastů 33. Již v květnu 1888 je Alois Hartman nájemcem hospody v Bílém Újezdu čp. 51. Hospodu tehdy pronajímala vdova Barbora FRIMLOVÁ, roz. DOLKOVÁ. Hartmanovým se v Bílém Újezdu 51 narodil dne 03.05.1888 syn **ALOIS**. Jeho otec ale už dne 05.09.1888 v B. Újezdu čp. 51 umírá na součotiny, ve věku 25 let. Kde vdova se synem bydlela pak není známo. Asi bydleli v Podbřezí, kde v roce 1908 byl pro Aloise Hartmana vystaven domovský list, možná i u rodičů v Mastech 33. V Podbřezí její švagrová Marie, provdaná Felcmanová, s manželem, vedli dál hospodu po Hartmanových. Od začátku roku 1911 bydlí vdova MARIE HARTMANOVÁ, chalupnice, v domě v Polomu čp. 8. Spolu s ní tam bydlí i její syn **ALOIS HARTMAN**, nar. 1888. Učil se na prodavače – v r. 1906-1908 byl obchodní příručí v Záměli u Potštejna a v r. 1908 v Podbřezí. Po válce se oženil s **BOŽENOU roz. POULOVOU** z Hlinného. Měli dceru MILADU nar. 1924, syna JAROSLAVA, nar. 1925 a dceru RŮŽENU nar. 1927.

Polom 8, vdova Marie Hartmanová nar. 1861 se synem Aloisem Hartmanem, nar. 1888

JAROSLAV HARTMAN se oženil s **MARIÍ roz. KOTYŠKOVOU** z Domašína u Dobrušky. Narodily se jim tři děti : **RADKA, JAROSLAV a MILADA** . V roce 2018 je Jaroslav Hartman nejstarším žijícím mužem v obcích patřících pod Obecní úřad Bílý Újezd.

1936 Polom 8, později Masty 17. Děti Milada, Jaroslav a Růžena Hartmanovi. Je vidět částečná přestavba domu i zahradnictví jejich rodičů - Aloise a Boženy Hartmanových.

ROUDNÉ čp. 11, do roku 1805 první čp. 9

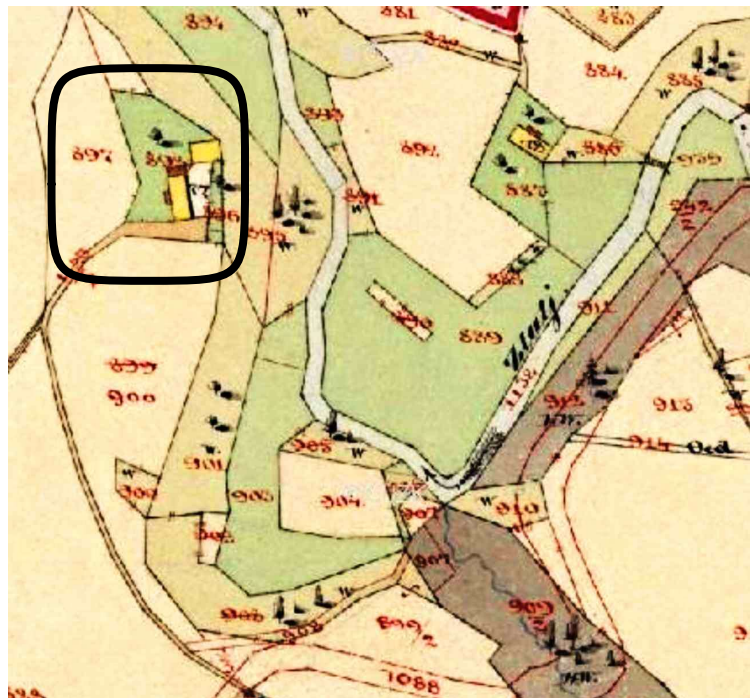
Podle mapy v roce 1840, byl příjezd k domu čp. 11 stejnou odbočkou z cesty, jako dnes. Dům čp. 11 byl osamělý na stp č. 77. Stál nad údolím, ve kterém byl dům čp. 12 a hrálo se divadlo. Za údolím bylo čp. 13. Dům byl dřevěný a vedle něj stála dřevěná hospodářská stavba.

Podle kroniky: První zmínka o hospodářství je z r. 1642, kdy jej Matěj Klem předal svému synovi Matěji. Po něm následoval Jan Klem až v roce 1672 od vdovy koupil Jiří Nováček. V roce 1642 s Matějem Klemem bydlel ještě Matěj Sláma, mohlo jít i o vlastníka hospodářství před rokem 1642.

Od Jiřího Nováčka převzal dům jeho syn Jan Nováček. Podle zápisu z roku 1714 to byl soukeník a tkadlec a společně s ním bydlel další tkadlec Václav Paštika. Když Jan Nováček zemřel, koupil v roce 1720 Václav Paštika druhý (jiný) dům zemřelého Nováčka. Hospodářství pak převzal Václav Nováček a po něm jeho mladší bratr Jiří Nováček.

Podle matrik, po r. 1771 v Roudném 11 hospodařil syn Václava, **JIŘÍ NOVÁČEK** nar. asi 1749, zahradník. V roce 1772 byl oddán s **MARIÍ**, dcerou Ignáce **KLIMEŠE**, mlynáře hrošeckého. Roku 1776 se jim narodila dcera **ANNA**, v r. 1793 byla oddána s **JOSEFEM MACHÁČKEM** z Černíkovíc. Syn **FRANC** nar. 1777, později převzal hospodářství. Dcera **MARIE** nar. 1780, v r. 1798 oddána s **VÁCLAVEM HANUŠEM** 20 let, Roudné 6 (nové). Dcera **KATEŘINA** nar. 1782, víc není známo. Syn **VÁCLAV** nar. 1785, zemřel r. 1786. Dcera **ALŽBĚTA** nar. 1788, víc není známo. Syn **JAN** nar. 1790, oddán s **BARBOROU** roz. **MARTÍNKOVOU** z Černíkovíc, žili v Roudném 15. Hospodář Jiří Nováček zemřel v r. 1791, 42 let. Vdova Marie Nováčková zemřela v r. 1793, 36 let.

Dalším hospodářem se stal **FRANC NOVÁČEK** nar. 1777, který se v r. 1796, 21 let, oženil s **ANNOU** roz. **KOBLASOVOU** 18 let, z B. Újezdu 29 nové. Nováčkovým se v R11 narodilo pět dcer. Nejstarší dcera **MARIE** nar. 1799 a **ANNA** nar. 1800 – obě se dne 16.11.1819 provdaly za syny Josefa **BEKA**, mlynáře vitenčovského. **MARIE** byla oddána s **JANEM BEKEM** a převzali hospodářství v R 11. **ANNA** byla oddána s **JOSEFEM BEKEM**, žili v mlýně Vitenčov. Dcera **KATEŘINA** nar. 1804, se v r. 1830

provádala za JOSEFA ANDRŠE, 24 let, z Kounova. Dcera BARBORA nar. 1812, byla v r. 1837 oddána s FRANTIŠKEM BARTOŠEM 30 let, domkařem z Roudného 19. Nejmladší dcera ALŽBĚTA nar. 1816, byla v r. 1839 oddána s VÁCLAVEM KŘEPELOU 25 let, sedlákem z Hrošky 37. Hospodář Franc Nováček v roce 1829 zemřel, 52 let. Vdova Anna Nováčková zemřela v roce 1836, 59 let.

Novým hospodářem se stal **JAN BEK** nar. 1789, původem z mlýna VITENČOV, který se v roce 1819, 29 let, oženil s **MARÍÍ roz. NOVÁČKOVOU** nar. 1799, 21 let. Narodila se jim jen dcera ANNA nar. 1831, která později převzala hospodářství. Hospodář Jan Bek zemřel v r. 1842, 52,5 roku. Jeho manželka, vdova Marie Beková zemřela v r. 1871, 72,5 roku.

Na krátkou dobu hospodářství převzal **LENFELD KAREL**, 23 let, ze Svineckého Dvora, který se v únoru 1848 oženil s **ANNOU roz. BEKOVOU** nar. 1831, 16 let. V R 11 se jim žádné dítě nenarodilo. Hospodář Karel Lenfeld v květnu 1849 zemřel, 25 let, souchotiny.

Hospodářství v r. 1852 převzali NOVOTNÍ. **JOSEF NOVOTNÝ**, 23 let, se v roce 1852 oženil s vdovou **ANNOU LENFELDOVOU** roz. BEKOVOU 20 let, z Roudného 11. Josef Novotný pocházel z Trnova, byl synem Josefa Novotného z Trnova 35 a Kateřiny roz. Ježkové z Trnova 1. Novomanželé žili v Roudném 11, kde se jim narodilo pět dětí. Nejstarší syn FRANTIŠEK nar. 1853, víc není známo. Nejstarší dcera ANNA nar. 1858, se v r. 1877, 19 let, provdala za JOSEFA ČERNÉHO 24 let, rolníka z Houdkovic 6. Mladší dcera MARIE nar. 1859, byla v roce 1881, 22 let, oddána s JOSEFEM DUBNEM 22 let, z Rohenic 24. Dcera FRANTIŠKA nar. 1867, více o ní není známo. Nejmladší syn JOSEF nar. 1870, převzal hospodářství. Hospodyně Anna Novotná zemřela v r. 1890, nedožitých 59 let. Vdovec a hospodář Josef Novotný zemřel v r. 1894, 66 let.

JOSEF NOVOTNÝ nar. 1870, se v r. 1897 oženil s **RŮŽENOU r. HVĚZDOVOU** nar. 1874, z Houdkovic čp. 30. Žili a hospodařili v Roudném 11, kde se jim do tzv. Velké války, narodily čtyři děti. Nejstarší syn JOSEF nar. 1898 později převzal hospodářství. Syn VÁCLAV nar. 1900, se v r. 1926, 26 let, oženil s FRANTIŠKOU r. HARTMANOVOU 18 let, z Roudného 17. Dcera MARIE nar. 1910 a dcera RŮŽENA nar. 1914, víc o nic není známo. Hospodář JOSEF NOVOTNÝ zemřel za války, v r. 1916, 46 let, ve vojenské nemocnici Turnov. Kdy zemřela vdova Růžena Novotná, není známo. V roce 1921 žila se čtyřmi dětmi a služkou MATYLDOU roz. DOSTÁLOVOU, nar. 1902 v Mastech, ve svém domě v Roudném 11.

Dalším hospodářem se stal **JOSEF NOVOTNÝ** nar. 1898. V roce 1926 se oženil s **MARÍÍ roz. KUJALOVOU**, nar. 1905 v Semečnicích.

Další data nejsou veřejná.

Novotní si kolem roku 1970 postavili vedle domu čp. 11 nový dům. Stojí vpravo od čp. 11 a dostal volné čp. 12, které dříve patřilo domu pod strání a za Zlatým potokem asi 300 m od čp. 11.

HROŠKA čp. 38, do roku 1805 první čp. 85

Dům čp. 38 v Hrošce, stál v roce 1840 na stejném místě jako dnes, jen byl dřevěný, postavený kolem r. 1800. Asi v r. 1922 byl přestavěn na zděný. Z původních staveb byla v roce 2011 zbořena dřevěná stodola.

První zápisy v matrice jsou z roku 1804, kdy v domě žil chalupník **VÁCLAV TOMÁŠ**, původem z Hr 35 a **KATEŘINA r. BARTOŠOVÁ** z Byzhradce. Narodil se jim syn **JAN**. Jako podruh s nimi žil **FRANC TOMÁŠ** (starší bratr), oddaný 1784 s **ANNOU r. HLAUSOVOU**, dcerou VÁCLAVA HLAUSY z Hrošky 33 nové. V r. 1804 se jim narodila dcera **ANNA**. Tím zápisy o Tomášových v domě končí.

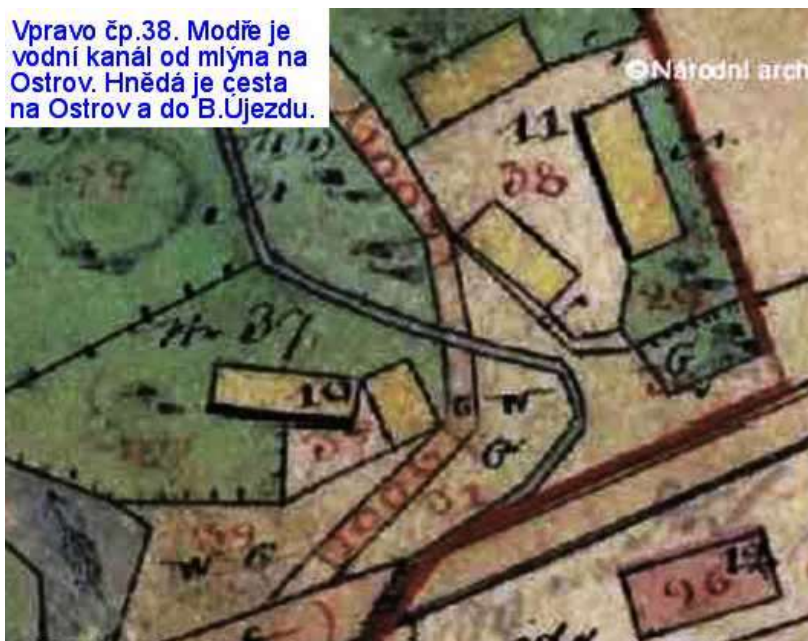
Po nich, asi od r. 1806, v domě žil sedlák **ANTONÍN HLAUSA**, s manželkou **FRANTIŠKOU r. KŘEPELOVOU** z Ježkovic 9. **ANTONÍN HLAUSA** se narodil v r. 1775 v Hrošce 27 (čp. 47 staré) jako syn VÁCLAVA a ALŽBĚTY HLAUSOVÝCH. Jeho manželka **FRANTIŠKA** byla dcera Jana KŘEPELY z Ježkovic 9, narodila se asi v r. 1784. Oddáni byli ve Voděradech v roce 1800 a cca do roku 1805 žili v Hrošce 55 nové, kde se jim narodily první dvě děti. Otec byl zapsán jako sedlák z Hrošky 55. Měli celkem 12 dětí, z nich se jich 7 dožilo dospělosti.

JOSEF nar. 1804, **JAN** nar. 1813- později převzal hospodářství.

FRANTIŠEK nar. 1817, zedník, se v roce 1841 oženil s Marií r. Hlavsovou z Hr 14, žili v Hr 80. **MARIE** nar. 1816, **ANNA** nar. 1821, **ALŽBĚTA** nar. 1822- víc k nim nenalezeno. **FRANTIŠKA** nar. 1825, v r. 1849 byla oddána s Janem Školníkem, žili v Hr. 78. Hospodář Antonín Hlavsa zemřel r. 1836 ve věku 61 let. Jeho manželka, vdova Františka Hlavsová zemřela v roce 1839, 55,5 let.

Hospodářství převzal syn **JAN HLAUSA** nar. 1813, který se v roce 1836, 23 let, oženil s **BARBOROU roz. KOVÁŘOVOU** 19 let, z Ještětic 7. V Hrošce 38 se jim narodilo 9 dětí. **ANNA** nar. 1837, zemřela jako dítě. **JOSEF** nar. 1838 - převzal hospodářství. **ALOIS** nar. 1841, víc není známo. **JAN** nar. 1846, v r. 1873, 28 let, kovář, byl odd. s vdovou **MARIÍ PAPEŽOVOU** 32 let, z Podbřezí 28. Tam několik let žili, později se odstěhovali na náchodsko až do obce Studnice. **FRANTIŠKA** nar. 1848. V r. 1868 se jí narodila nemanželská dcera **ANNA**, která žila jako schovanka ve Skuhrově nad Bělou. Anna se v roce

Vpravo čp.38. Modře je vodní kanál od mlýna na Ostrov. Hnědá je cesta na Ostrov a do B.Újezdu.

1888 provdala za Červinku, žili dál ve Skuhrově n. B. Její matka v r. 1870, 22 let, byla oddána s FRANTIŠKEM DRAŠNAREM, 23 let, dragoun, z Hrošky čp. 60. Zemřela 21.03.1902. ANNA nar. 1849, v roce 1874, 25 let, byla odd. s JOSEFEM KAČÍRKEM 31 let, vdovec, rolník Vojenice 21. BARBORA nar. 1852, v r. 1876 se jí narodil nemanželský syn Josef † 1876. V roce 1876, 24 let, byla odd. s BRANDEJSEM VÁCLAVEM 22 let, z Voděrad 33. FRANTIŠEK nar. 1854, v r. 1881, 26 let, byl oddán s MARIÍ r. KOUCKOU 22 let, z Hrošky 47, tam žili. MARIE nar. 1856, v r. 1878 v Hr 38 se jí narodila nemanželská dcera FRANTIŠKA, otec neuveden. Tato dcera Františka Hlavsová se provdala za Roberta Čepelku, hostinského v Bohuslavicích 201. V r. 1910 zemřela a vdovec se oženil s ANNOU HLAVSOVOU nar. 1886 Hr 47, dcerou Františka Hlavsy z Hrošky 47. Marii se ještě v r. 1890 nar. nemanželský syn Josef, převzal hospodářství. Hospodyně Barbora Hlavsová zemřela v r. 1869, 38 let, na souchotiny. Vdovec Jan Hlavsa, zemřel v r.1892, 78 let.

Dalším hospodářem se stal syn **JOSEF HLAVSA** nar. 1838, který se v r. 1875, 36 let, oženil s **vdovou FRANTIŠKOU ŠOLÍNOVOU** 40 let, z Hrošky 30. Byla rozená **JARKOVSKÁ** a pocházela z Houdkovic čp. 29. Po svatbě několik let manželé Hlavsovi žili v Hrošce 30, kde se jim v roce 1876 narodil syn JOSEF. V roce 1894 syn Josef zemřel na tuberkulosu, bylo mu 17,5 let a studoval v Rychnově n. Kn. na gymnasiu. To již rodina bydlela v Hr 38. Jiné děti neměli. Hospodář Josef Hlavsa zemřel v roce 1913, 74,5 let.

Nový hospodář byl **JOSEF HLAVSA** nar. 1890, syn Marie Hlavsové. V r. 1914 se oženil s **MARIÍ** roz. **HROCHOVOU** nar. 1889, z Houdkovic čp. 1. Matrika narozených od roku 1903 již není volně přístupná a proto nelze vyhledat potřebná data. Přesto z veřejnosti přístupných materiálů lze o jejich dětech uvést:

syn JOSEF nar. 01.01.1917 zemřel po 22 dnech života. Syn JAROSLAV zemřel v r. 1918, žil 1 měsíc a 10 dní. Dcera HELENA zemřela v r. 1921, žila 1 měsíc a 11 dní. Syn BOHUMIL nar. 1920 později převzal hospodářství. Později se narodili i synové VÁCLAV a ZDENĚK.

Při sčítání obyvatel v roce 1921 v domě bydleli: Josef Hlavsa nar. 1890, zemědělec, s manželkou Marií, nar. 1889 v Houdkovicích, v Hrošce od roku 1914 a synem Bohumilem nar. 1920. Marie Hlavsová nar. 1856, svobodná, výměnkářka, matka hospodáře. Marie Šubrtová nar. 1902 ve Vamberku, v Hrošce od r. 1918 a Vojtěch Ryšavý nar. 1901 v Podbřezí, v Hrošce od začátku roku 1921.

BÍLÝ ÚJEZD čp. 21, do r. 1805 první čp. 38.

Dům byl postaven až po r. 1771. Byl dřevěný a stál vlevo u cesty do Hrošky, na pozemku kde je dnes čp. 25. Podle Kroniky dům postavil Jiří Hlavsa a r. 1783 ho koupil František Macháň, jehož potomci dům měli ještě v r. 1960. Ještě kolem r. 1960 dělal opravy na domě Josef Macháň z Roudného 22. Na toho také Barbora Jiroudová převedla pole i chalupu. Vzádu za chalupou byla stará studna, hloubená do skály, s původním starým, dřevěným rumpálem.

Podle matrik se r. 1783 **FRANC MACHÁŇ**, syn Jana Macháně z BÚ 38 staré, oženil s **KATEŘINOU**, dcerou Jiřího **KUCHAŘE** z Újezda 19 staré. V letech 1784-1799 se jim narodilo 8 dětí. Syn **FRANC** nar. 1784, později převzal hospodářství. Pak měli 5 dcer, **FRANTIŠKU** nar. 1786, **ANNU** nar. 1788, zemřela jako dítě. **KATEŘINU** nar. 1789. Dcera **MARIE** nar. 1793, se r. 1824, 28 let, provdala se za JANA KROUPU, 30 let, z BÚ 44. Jako vdova v r. 1874, v 82 letech v BÚ 21 zemřela. Dcera **ANNA** nar. 1796, zemřela jako dítě. Syn **JOSEF**, r. 1798 a v r. 1799 se narodila **ANNA**. Zemřela ve 20-ti letech. Hospodář Franc Macháň zemřel v r. 1807, 52 let. Vdova Kateřina Macháňová zemřela v r. 1824, 64 let.

Hospodářství převzal **FRANTIŠEK MACHÁŇ** nar. 1784, který se oženil s **ANNOU roz. ŠVORCOVOU** nar. 1793 z Ještětic 23. První syn **FRANTIŠEK** nar. 1820 zemřel v 1,5 roce. Syn **JOSEF** se narodil v r. 1822, později převzal hospodářství. Syn **FRANC** nar. 1824, zemřel v 11-ti letech. Dcera **ANNA** nar. 1829, se v r. 1853 provdala za **FRANTIŠKA PRECLÍKA** z Hlinného. Potom hospodář František Macháň v r. 1837 zemřel, bylo mu 52,5 roku.

Roku 1838 se vdova **ANNA MACHÁŇOVÁ** 44 let,

provdala za vdovce z BÚ 43, **DOMINIK NIČE**, 50 let. Ale již v r. 1839 zemřela. Dominik Nič s sebou

Bílý Újezd r. 1957, čp.21 Barbory Jiroudové

měl i děti, které se mu narodili v BÚ 43, kde tehdy žili Pilcovi. V r. 1840 se **vdovec DOMINIK NIČ** oženil potřetí, s **vdovou MARIÍ MARYŠKOVOU** z Hrošky 69 a odstěhoval se s dětmi do Hrošky.

Jako **podruh** v domě žil **JOSEF PILC**, syn Antonína Pilce z BÚ 43, s manželkou **TEREZÍÍ** roz. **FIŠNAROVOU** z Roudného 16. V r. 1840 se jim nar. dcera **MARIE**, zemřela 1847, 6,5 roku. V r. 1843 se nar. syn **JOSEF**, zemřel v roce 1892 v BÚ 40, 48 let. V r. 1848 tam zemřel i podruh **JOSEF PILC**, 41 let.

Dalším podruhem byl **MATĚJ ŠEPL** z Nových Sedlíšek na Plzeňsku, který se oženil s **MARIÍ** roz. **KUNCOVOU** z BÚ 49. V r. 1844 se jim tam narodil syn **FRANTIŠEK** a v r. 1846 dcera **MARIE**. Potom si postavili v Bílém Újezdu dům čp. 57 a odstěhovali se tam. V r. 1841 tam zemřela **MARIE**, 60 let, dcera Václava **NETÍKA** z Ještětic, svobodná.

Novým hospodářem se stal **JOSEF MACHÁŇ** nar. 1822, který se v r. 1846, 24 let, oženil s **MARIÍ** 23 let, dcerou Václava **KOPECKÉHO** z Hrošky 32. Narodily se jim čtyři děti. **ANNA** nar. 1847 a **FRANTIŠEK** nar. 1850 zemřely jako děti. Syn **JOSEF** nar. 1848, měl v r. 1873 nemanželského syna **FRANTIŠKA** s **ANNOU** r. **DOLKOVOU** z BÚ 51. Když se s ní ještě v r. 1871 oženil, uznal ho za vlastního. V r. 1871 pracoval jako kolář. Syn **FRANTIŠEK** se narodil v r. 1851, více k němu nezjištěno. V r. 1852 zemřela hospodyně Marie Macháňová, 30 let. **Vdovec JOSEF MACHÁŇ** 31 let, se v r. 1853 oženil podruhé, s **BARBOROU** roz. **DOLKOVOU** 20 let, z BÚ 32. Do roku 1863 se jim narodilo šest dětí. Z nich nejméně 3 zemřely jako děti. Dcera **ANNA** nar. 1854 později převzala hospodářství. Syn **ALOIS** nar. 1857 a syn **JAN** nar. 1861, víc není známo. Hospodář Josef Macháň zemřel v r. 1891, 69 let jako výměnkář. Jeho druhá manželka Barbora Macháňová zemřela v r. 1878, 45 let.

Dalším hospodářem se stal **ANTONÍN JIROUD** nar. 1859 v Hrošce 4, kolář, nemanželský syn

*Bilý Újezd r. 1964, čp.21 Barbory Jiroudové
Chátrání opuštěného, dřevěného domu.*

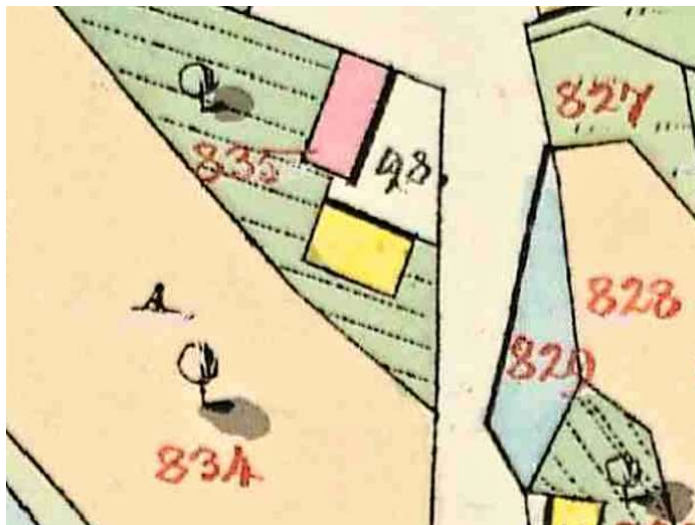
ANNY, dcery Josefa **JIROUDA** z Hrošky 4. Oddán byl v roce 1880, 21 let, s **ANNOU** roz. **MACHÁŇOVOU** 25 let, z BÚ 21. Již v r. 1878 se jim narodila nemanželská dcera **ANNA**. Po svatbě ji uznal za vlastní. Celkem se jim narodilo 7 dětí a všechny se dožily dospělosti. **ANNA** nar. 1878, v r. 1899, 21 let, oddána s **VILÉMEM** **EHLEM** 26 let, chalupníkem z BÚ 58 Žabna †1938. **ANEŽKA** nar. 1880, v r. 1906, 26 let odd. s **JAROSLAVEM** **GRULICHEM**, 36 let, vdovec, obchodník z Dobrušky, † 1941.

FRANTIŠKA nar. 1881, v r. 1922, 41 let, oddána s vdovcem **JOSEF MICHLE** 52 let, vdovec z Křovic 17, † 1960. **JOSEF** nar. 1883, kolář, oddán s **EMÍLIÍ MACHÁŇOVOU** z Lukavice, majitel BÚ 8, † 1943. **MARIE** nar. 1887, v r. 1924, v Dobrušce odd. s **RUDOLF KUCHAR** ze Zábědova, † 1930. **BARBORA** nar. 1890, - zůstala svobodná, otec na ni přepsal hospodářství a žila tam až do smrti, † 31.12.1961. **EMÍLIE** nar. 1897, v r. 1921 24 let, odd. s **JOSEF MACHÁŇ** 26 let, Lukavice 23, obchodník z Rychnova n. K., † 1958 v Kostelci nad Orli. Hospodář a vdovec Antonín Jiroud zemřel v listopadu 1953 ve věku 95,5 roku. Jeho manželka Anna Jiroudová zemřela již v r. 1918, 63,5 roku. V r. 1921 byli v čp.21 zapsáni: vdovec **ANTONÍN JIROUD** nar. 1859 a dcery **BARBORA** a **EMÍLIE**. Žila tam od r. 1880 i jeho matka **JIROUDOVÁ ANNA**, nar. 1836 v Byzhradci.

MASTY čp. 21, do roku 1805 první čp. 16

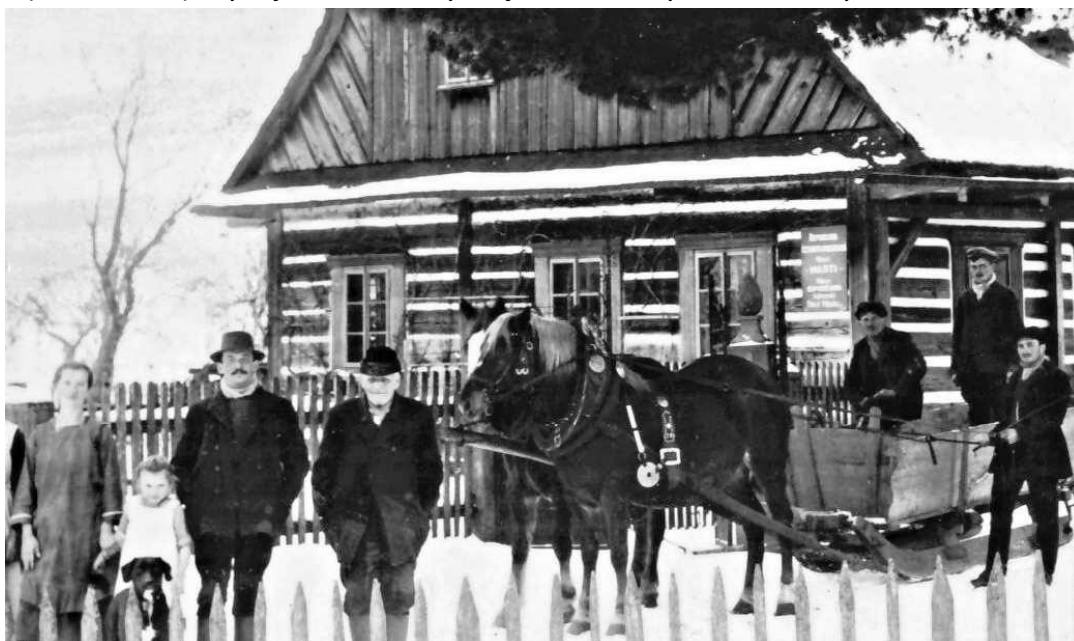
Již v roce 1840 stál dům u silnice z Bílého Újezda, jako první dům vlevo, od Zlatého potoka. Dům byl dřevěný, postavený kolmo k silnici, na stp č.98. Vchod do domu byl od čp. 20, z většího dvora. Při pohledu od silnice vpravo od domu byla kamenná stodola. Přímo u domu, směrem ke Zlatému potoku byly větší pozemky, zahrada pozemek č. 835 a další zahrada, pozemek č. 834. Na tomto pozemku, u potoka byla menší stavba. Na druhé straně silnice, proti čp. 21, nejsou žádné další stavby, patřící k čp. 21, ale podle mapy tam byl rybníček.

Podle matrik byl dům Mastech 21 (první čp. 16), postaven až po roce 1771. První známý obyvatel byl mlynář **JAN RIDL** s manželkou **ANNOU**. Hospodyně Anna Ridlová zemřela v r. 1804, 85 let. Kam se odstěhoval Jan Ridl není známo, ale dům prodal.

V roce 1805 je již jako hospodář zapsán **JAN AISNER**. Předtím Jan Aisner pracoval jako mlynář ve mlýně Masty čp. 1. V roce 1773 se oženil s **ANNOU r. EHLOVOU**, dcerou Filipa Ehla z Vísky. V 1774 se jim ve mlýně narodil syn FRANTIŠEK. V r. 1817 zemřela hospodyně Anna Aisnerová, 63 let.

Vdovec **JAN AISNER**, 64 let, se v roce 1818 oženil podruhé, s **VERONIKOU r. RIDIGEROVOU** ze Škutiny 1 (ex Polom 2). Bylo jí 32 let. Nebylo zjištěno, že by se Aisnerovým narodilo dítě. Hospodář

Jan Aisner zemřel v r.1832, 77 let. V r. 1857 v Mastech 21 zemřela Františka AISNEROVÁ, 43 let, dcera † Josefa Aisnera, podruha z Kamenice. V roce 1857 v Mastech 21 zemřel i VÁCLAV RIDIGER, 75 let, výměník a vdovec, zřejmě bratr hospodyně Veroniky Aisnerové r. Ridigerové.

Vdova **VERONIKA AISNEROVÁ** se v r. 1833, 45 let, provdala podruhé, za **JANA HANUŠE**, 22 let, z Roudného čp. 9. Byl synem Františka Hanuše z Roudného 9 a Anny roz. Macháčkové z Černíkovíc. Manželé Hanušovi zřejmě žádné děti neměli. Hospodyně Veronika Hanušová zemřela v r. 1869, 82

let. Majetek převzal vdovec Jan Hanuš, který v r. 1881 v Mastech 21 zemřel. Bylo mu 71 let. Hanušovi tedy žili v Mastech 21 od r. 1833.

Nejpozději od r. 1881 žili v čp. 21 **FRANTIŠEK HANUŠ** a **MARIE r. ŠTĚPÁNOVÁ**. František Hanuš nar. 1843, byl syn Josefa a Kateřiny Hanušových, z Roudného 9. V r. 1880 byl zapsán při svatbě jako rolník z Mastů 5. Jeho prarodiče byli František Hanuš a Anna roz. Macháčková, oba z Roudného 9. Tedy rodiče předchozího majitele Jana Hanuše. Marie Hanušová byla roz. Štěpánová z Kamenice 16. Jejich první tři děti narozené v Mastech 21, tj. JOSEF nar. 1881, ANNA nar. 1883 a MARIE nar. 1888, v listopadu 1888 zemřely na záškrť. Nemoc přežil jen syn RUDOLF, dvojče Marie, ten ale zemřel již v r. 1892. Jejich další děti byly: JOSEF nar. 1886, 1921 oddán v Přepýších s MARÍ ŘÍZKOVOU ze Záhornice. Žili v Bílém Újezdu 60. FRANTIŠEK nar. 1888, převzal hospodářství. MARIE nar. 1892, r. 1912 byla oddána s JOSEFEM GRULICHEM, rolníkem z Houdkovic 16. Hospodář František Hanuš zemřel v r. 1922, 79,5 let.

Dalším hospodářem byl syn **FRANTIŠEK HANUŠ** nar. 1888 s manželkou **ANNOU r. ŠLITROVOU**

z Rovného. V Mastech 21 se jim narodily děti:

JOSEF nar. 1914, uveden v r. 1921 při sčítání obyvatel, více nezjištěno. MARIE nar. 1916, r. 1932 byla oddána s JOSEFEM ŠABATOU nar. 1910, z Byzhradce. FRANTIŠEK nar. 1920, stal se knězem, zemřel asi v r. 1975. Anna nar. 1927, v r. 1947 oddána s JOSEFEM ČERMÁKEM z Dlouhé Vsi a převzali hospodářství v Mastech 21. Hospodyně Anna Hanušová roz. Šlitrová v r. 1921 zemřela, 31 let. V r. 1925 se vdovec **FRANTIŠEK HANUŠ** oženil podruhé, s **ANNOU r. EHLOVOU** nar. 1897, z Ještětic 9. Jejich dcera ANNA nar. 1927 byla v r. 1947 oddána s JOSEFEM ČERMÁKEM z Jam u RK a převzali hospodářství.

3. 9. 1949 měl v kostele Bílý Újezd primici kněz FRANTIŠEK HANUŠ z Mastů čp. 21. Průvod z Mastů.

Masty čp. 21 asi v r. 1915.
Část pohlednice z Mastů.

Zpracoval : Vl. Ježek

Tisk: OÚ Bílý Újezd

Hlavní zdroje:

Občasník

K tisku připravila: knihovna Bílý Újezd

7/2025

- z internetu- veřejně přístupné údaje z matrik za období cca 1770 až 1935, uložených ve Stát.archivu Zámorsk
- kopie map z I. vojenského mapování cca 1770 a mapy z let 1840 až cca 1900, <https://ags.cuzk.cz>
- z fotoarchivu Obecního úřadu Bílý Újezd - skeny fotografií zapůjčených spoluobčany
- některé obrázky fotografoval pan Tarant z Mastů
- další případné zdroje uvedené v textu

-fotky mohou být upraveny kolorováním

Distribuce: kancelář OÚ, knihovna v Bílém Újezdě, obchod Bílý Újezd a Hroška. Za případné doplňující informace budeme rádi.

Děkujeme občanům za zapůjčení fotografií pro archiv OÚ. Fotografie ve vyšší kvalitě elektronicky na stránkách <https://knihovnabilyujezd.webk.cz/>